

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2023.87.6>

Ю. В. Вишневіська

кандидат юридичних наук, доцент,
докторант кафедри менеджменту та інноваційних технологій,
соціально-культурної діяльності
Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

У статті розглянуто комунікативну компетентність майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування як трансверсальну. Встановлена необхідність комунікативної компетентності в процесі здійснення публічного управління та адміністрування.

Визначено структурні компоненти комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування: проведення публічних виступів, комунікація та взаємодія, ведення ділових переговорів, ведення діалогу, обґрунтування власної позиції, управління конфліктами. Для кожного компоненту комунікативної компетентності було окреслені показники.

На основі узагальнення наукових джерел розкрито особливості та значення формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування. Розглянуто наукові дослідження питання формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування з огляду педагогіки, психології, права та публічного управління та адміністрування.

Окреслені сучасні форми навчання, які сприяють формуванню комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування у соціальному діалозі.

Охарактеризовано соціальний діалог, як значуще явище, яке виражається у процесі, що забезпечує об'єднання поглядів та позицій учасників взаємодії, сприяє досягненню спільних домовленостей по прийняттю узгоджених рішень стосовно соціокультурного, політичного та економічного життя суспільства.

Встановлено, що комунікативні компетентності публічних управлінців, забезпечують формування та реалізацію ефективного соціального діалогу, що безпосередньо впливають на утвердження прав та свобод людини та громадянина в контексті здійснення соціального діалогу.

Констатовано необхідність наповнення змісту освітньої програми професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування необхідними структурними компонентами комунікативної компетентності, що сприяють підвищенню якості здійснення соціального діалогу.

Ключові слова: комунікативна компетентність, формування, структурні компоненти, майбутній фахівець публічного управління та адміністрування, соціальний діалог.

Постановка проблеми. Здійснення соціального діалогу вкрай необхідне для соціокультурного, політичного та економічного життя України. Усвідомлений підхід до формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування сприяє підвищенню їх культури, переборенню зіткнення відтінків соціальних відносин та утвердження прав та свобод людини та громадянина в контексті здійснення соціального діалогу. Майбутні фахівці публічного управління та адміністрування, комунікативна компетентність, яких сформована на високому рівні, здатні приймати обґрунтовані управлінські рішення. Тому проблема формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування вважається актуальною у їх професійній підготовці.

Комунікативні компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування

потребують переосмислення та трансформації контексту здійснення соціального діалогу.

Аналіз попередніх досліджень. Питанням формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування опікувались такі науковці в сфері державного управління, як Марченко В. [1, с. 25], який наголошує на необхідності підвищення уваги формуванню комунікативної компетентності фахівців публічного управління та адміністрування, оскільки на сьогодні існує прогалини в якості та ефективності здійснення соціального діалогу між публічними органами та громадістю.

В свою чергу, Кириченко Г. [2, с. 103] досліджує природу взаємозв'язку комунікації та іміджу фахівця публічного управління та адміністрування, виділяє головною метою використання комунікативної компетентності у прийнятті політичних рішень, саме інтерес громадськості.

В контексті забезпечення громадського інтересу вважається цікавим дослідження Ковальської Н. [3, с. 167], яка розглядає термін «комунікативна толерантність» через призму значущості цього явища не лише в індивідуальному вимірі як показника зовнішньої культури особистості, але й у соціальному – як оцінки діяльності публічних управлінців із погляду громадян.

Враховуючи думку Кириченка Г., Ковальської Н. ми вважаємо, що в даному випадку формування комунікативної компетентності має бути комплексним, реалізація якої повинна бути спрямована, насамперед, на задоволення суспільних потреб та інтересів населення із урахуванням громадської думки.

З огляду філософа Шавкун І. та філолога Дибчинська Я. зазначають, що комунікації належить головна роль смислової взаємодії соціуму, завдяки якій особа існує в зовнішньому середовищі, обмінюється думками та інформацією для взаєморозуміння [4, с. 392].

У професійній освіті формування комунікативної компетентності широко розглядали дослідники Гамова Г. і Загребельна Л., звертаючи увагу на формування комунікативної компетенції через володіння державною мовою, тобто здатності співвідносити мовні засоби із завданнями та умовами спілкування з урахуванням соціальних норм поведінки і комунікативної доцільності висловлювання [5, с. 330].

Автори Грень Л. та Грибко О. запропонували у своїх дослідженнях формування комунікативного компоненту лідерського потенціалу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування через проведення тренінгів з формування комунікативного компоненту лідерського потенціалу [6, с. 36]. Гладких Г., Шаров С. наголошують на важливості формуванні комунікативної компетентності сучасного фахівця, яка розглядається у вигляді інтегральної властивості, що дозволяє конструктивно взаємодіяти між учасниками діалогу [7, с. 72].

Богдан Ж., Середа Н., Солодовник Т. присвятили дослідження проблемі формування комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти у процесі вивчення психолого-педагогічних та управлінських дисциплін [8, с. 108].

Цікава позиція підходу до комунікативної компетентності як трансверсальної авторів Бірюкова О., Бахмат Н., Любарець В., Курило Л., Спіцина А. Їх дослідження розкриває комунікативну компетентність як трансверсальну, яка включає в себе формування таких навичок: креативне і незалежне мислення; навички міжособистісного і міжкультурного спілкування; внутрішньо-особистісні навички; глобальний громадянин світу; інформаційна грамотність в цифровому просторі [9].

Проведений аналіз наукової літератури виявив брак огляду проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування в контексті здійснення соціального діалогу.

Мета статті – визначити структурні компоненти комунікативної компетентності майбутнього фахівця публічного управління та адміністрування та їх формування через призму здійснення соціального діалогу у професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан публічного управління та адміністрування перебуває в процесі глобальної трансформації. Процеси зміни публічного управління та адміністрування здійснюються в напрямку євроінтеграції та запровадження принципів демократичного управління. Саме освіта є моральним фактором та чинником творення нової генерації фахівців з публічного управління та адміністрування. Для розв'язання складних задач і проблем у соціальному діалозі у сфері публічного управління та адміністрування, необхідно через систему освіти вищої школи в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування формувати комунікативні компетентності.

Закон «Про соціальний діалог в Україні» [10] визначає правові засади організації та порядку ведення соціального діалогу в Україні з метою вироблення та реалізації державної соціальної і економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціальної стабільності в суспільстві.

Відповідно до законодавства України соціальний діалог – процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.

Вищезгаданий закон встановлює, що соціальний діалог здійснюється між сторонами його учасників відповідного рівня у формах: обміну інформацією; консультацій; узгоджувальних процедур; колективних переговорів з укладення колективних договорів і угод [10]. Можна побачити, що в основі цих форм лежить комунікативна компетентність, яка вкрай важлива для ефективного здійснення соціального діалогу та прийнятті обґрунтованих рішеннях.

Успішний соціальний діалог, що включає всі види переговорів, консультацій чи обміну інформацією між цими зацікавленими сторонами [11, с. 280]. Ефективність соціального діалогу значною мірою визначає рівень комунікативної

компетентності його учасників. Значення формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування при здійсненні соціального діалогу визначається досягненням домовленості між зацікавленими сторонами (представниками уряду, органів виконавчої влади, профспілкових організацій, роботодавців і працівників) та дотриманням цінностей громадянського суспільства, захистом прав та свобод людини.

Чанишева Г. через призму юриспруденції зазначає, що, соціальний діалог є елементом публічного адміністрування, який становить чіткі взаємоузгоджені дії сторін соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин [12, с. 101]. Іншими словами регулювання та управління соціокультурним середовищем безперечно залежить від володіння майбутніми фахівцями публічного управління та адміністрування комунікативною компетентністю.

Враховуючи необхідність формування комунікативної компетентності при здійсненні соціального діалогу у майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування, нами було проаналізовано ряд нормативно-правових актів: Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 р. № 1001, Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172 (надалі – Стандарти) [13, 14].

На основі аналізу вищезгаданих актів було встановлено, що до спеціальних (фахових, предметних) компетентностей майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування відносяться:

- здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти;

- здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами, організаціями не залежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними [13, 14].

В контексті формування комунікативних компетентностей майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування для здійснення соціального діалогу, у змісті нормативної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування, вказані Стандарти визначають результати навчання, а саме:

- уміння здійснювати ефективну комунікацію;
- аргументувати свою позицію на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм [13].

Також, нами було проаналізовано «Методичні рекомендації щодо окремих питань визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В», та підготовки умов проведення конкурсу» (надалі Методичні рекомендації) [15].

На відміну від Стандартів вищої освіти цей документ носить рекомендаційний характер і є обов'язковим лише для вже сформованих публічних управлінців, які залучені до конкурсу на зайняття посад в органах державної служби.

Нами було зроблено припущення, що для ефективної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування Методичні рекомендації можуть слугувати підґрунтям до складання змісту освітніх програм формування комунікативні компетентності для здійснення соціального діалогу.

Таким чином, на нашу думку, не тільки Стандарти, а й Методичні рекомендації можуть бути орієнтиром у виокремленні структурних компонентів комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування: проведення публічних виступів, комунікативна взаємодія, ведення ділових переговорів, обґрунтування власної позиції, ведення діалогу, управління конфліктами (табл. 1).

Враховуючи зміст професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування варто визначити чинники, форми та методи, які сприяють формуванню комунікативної компетентності.

На думку Альохіної Н. та Гладких Г., Шарова С. чинниками, що впливають на формування комунікативної компетентності є:

- професійна спрямованість навчання;
- стійка мотивація та інтерес на оволодіння саме цією компетентністю;

- уміння навчатись самостійно [16, с. 54];
- коректний підбір форм та методів формування комунікативної компетентності у відповідності до специфіки професії та дисципліни;
- стійка потреба в самовдосконаленні;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій [7, с. 72].

Серед основних форм навчання, які сприяють розвитку комунікативної компетентності та підви-

Таблиця 1

Структурні компоненти комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування (7)

№	Компоненти	Показники
1.	Проведення публічних виступів	- вміння встановлювати контакт з аудиторією, передавати інформацію та отримувати зворотній зв'язок; - здатність чітко, послідовно, структуровано та зрозуміло викладати власну позицію; - уміння застосовувати прийоми ораторського мистецтва
2.	Комунікація та взаємодія	- вміння визначати заінтересовані і впливові сторони та розбудовувати партнерські відносини; - здатність ефективно взаємодіяти – дослухатися, сприймати та викладати думку; - вміння публічно виступати перед аудиторією; - здатність переконувати інших за допомогою аргументів та послідовної комунікації
3.	Ведення ділових переговорів	- уміння підготувати взаємовигідні варіанти співпраці / вирішення питання; - уміння визначати інтереси сторін, аналіз їх сильних та слабких позицій; - уміння побудови аргументації та контраргументації
4.	Обґрунтування власної позиції	- здатність правильно розставляти акценти та аргументувати позицію; - вміння правильно формулювати тези; - вміння використовувати прийоми, методи порівняння і узагальнення, доведення аргументів прикладами
5.	Ведення діалогу	- здатність чути та сприймати думки та погляди інших учасників діалогу; - спрямованість на відкрите прийняття рішення, яке є найбільш прийнятним для усіх учасників діалогу, враховує озвучені ними інтереси та потреби; - орієнтація на представлення різних поглядів та думок на предмет обговорення; - здатність брати відповідальність за керування процесом діалогу
6.	Управління конфліктами	- орієнтація на припинення конфліктної ситуації, вибір оптимальної стратегії розв'язання конфлікту; - спрямування на досягнення спільних цілей та врахування інтересів усіх учасників, об'єктивне обговорення проблемних питань; - керування своїми емоціями, розуміння емоцій учасників; - орієнтація на запобігання конфліктних ситуацій

щенню комунікаційної культури, можна виділити міні-лекції, розв'язання проблемних ситуацій, виконання вправ та завдань на відпрацювання окремих навиків комунікації, рольові ігри, воркшопи та інше.

На нашу думку, не варто ігнорувати метод рольової гри, оскільки вона сприяє набуттю практичних навиків комунікативної компетентності. Ділова гра із психолого-педагогічної точки зору дозволяє студенту зануритися в спеціально створену виробничу або реальну атмосферу спілкування, розкрити власний комунікативний потенціал, «обіграти» різноманітні ролі, починаючи від керівника та закінчуючи виконавцем, здійснити рефлексивний аналіз власної комунікативної діяльності тощо [17, с. 7].

Вдалою формою у формуванні комунікативної компетентності у процесі соціального діалогу є гра, яка не потребує складних сценаріїв з великою кількістю задач. Рольова гра може тривати 15–20 хв. З використання простих інструментів та обладнань. При використанні такого методу майбутній фахівець публічного управління та адміністрування формує практичні навички комунікативної компетентності. Рольова гра передбачає відсутність формальності, що сприяє відкритості учасників, допомагає проявляти їх креативність, оскільки вони перебувають у певні ролі учасника здійснення соціального діалогу.

Звернемо увагу, на воркшоп, це нова форма професійного навчання, яка може сприяти формуванню комунікативної компетенції майбутніх

фахівців публічного управління та адміністрування з метою здійснення соціального діалогу.

Воркшоп (англ. – workshop) – інтенсивний навчальний захід, на якому учасники навчаються, перш за все, завдяки власній активній роботі. Таке визначення дав фахівець у сфері організації воркшопів, тренінгів, автор книги «Ефективний воркшоп» Клаус Фопель. Відомий німецький психолог та психотерапевт Клаус Фопель, ось уже понад двадцять років допомагає організаціям розвиватися на гуманістичній основі.

Суть воркшопу полягає у концентрованому навчанні основних методів та інструментів вивчення учасників соціального діалогу, генеруванню ідей, сторілінгу та фреймворкам (структура та рамкова основа) поведінки учасників соціального діалогу.

Комунікативний тренінг, як одна з найбільш ефективних форм ефективності володіння ведення соціального діалогу, спрямований на підвищення комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування [18, с. 61]. Комунікативний тренінг передбачає формування у майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування:

– вміння встановлювати контакт з аудиторією, передавати інформацію та отримувати зворотній зв'язок;

– здатність чітко, послідовно, структуровано та зрозуміло викладати власну позицію та здатність правильно розставляти акценти та аргументувати позицію;

– здатність чути та сприймати думки та погляди інших учасників діалогу;

- здатність брати відповідальність за керування процесом діалогу;
- керування своїми емоціями, розуміння емоцій учасників;
- орієнтація на запобігання конфліктних ситуацій.

Отже, форми формування комунікативної компетентності впливають на ефективність володіння майбутніми фахівцями публічного управління комунікативної компетентності здійснення соціального діалогу, що сприяє виробленню та реалізації державної соціальної і економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціальної стабільності в суспільстві.

Отже, доречним є наповнення змісту освітньої програми професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування, необхідними структурними компонентами комунікативної компетентності, що сприяє підвищенню якості здійснення соціального діалогу.

Висновки. Проаналізувавши наукові праці сучасних дослідників було визначено важливість формування у майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування комунікативної компетентності через здійснення соціального діалогу.

Визначені структурні компоненти комунікативної компетентності ведення соціального діалогу: проведення публічних виступів, комунікація та взаємодія, ведення ділових переговорів, ведення діалогу, обґрунтування власної позиції, управління конфліктами.

Рекомендовано форми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування та впровадження у професійну підготовку з метою здійснення соціального діалогу.

Запропонована імплементація структурних компонентів комунікативної компетентності у соціальному діалозі в зміст освітніх програм професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування.

Список використаної літератури:

1. Марченко В. Розвиток комунікативної компетентності публічних управлінців. Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування» № 1. 2021 рік. с. 24–27.
2. Кириченко Г. (2020). Природа інформаційно-комунікаційних механізмів формування іміджу органів державної влади. Публічне управління, (5 (20)). с. 97–108. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5\(20\)-97-108](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-5(20)-97-108)
3. Ковальська Н.М. Комунікативна толерантність у публічному управлінні як чинник інтеграції в європейську систему гуманістичних цінностей. Вісник ХНТУ №4(79), 2021р. Публічне управління та адміністрування. с. 252.
4. Шавкун І.Г., Дибчинська Я.С. Публічне управління: комунікаційний аспект. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. Сергія Чернова, Валентини Воронкової, Віктора Банаха, Олександра Сосніна, Пранаса Жукаускаса, Йоліти Ввайнхардт, Регіни Андрюкайтене. Запоріджжя: РВВ ЗДІА, 2016. с. 608. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/monodrupradmin_513.pdf
5. Гамова Г.І., Загребельна Л.С. Методичні підходи до реалізації мовної компетенції публічних управлінців. Публічне управління XXI століття: традиції та інновації : зб. тез XVII Міжнар. наук. конгресу, 27 квітня 2017 р. – Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2017. – 544 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SBORNIKI_2018/2017_01.pdf
6. Грень Л. М. Комунікативний компонент лідерського потенціалу державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: шляхи формування / Л.М. Грень, О.В. Грибко // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Сер. : Актуальні проблеми розвитку українського суспільства = Bulletin of the National Technical University «KhPI». Ser. : Actual problems of Ukrainian society development : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. – № 2. с. 33–38.
7. Гладких, Г.В., Шаров С.В. (2019) Напрямки формування комунікативної компетентності студентів. Інноваційна педагогіка, 1 (11). с. 70–74.
8. БогданЖ., Середан., СолодовникТ. Формування комунікативної компетентності студентів закладів вищої освіти: монографія – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. с. 262. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/46292/1/Book_2020_Bohdan_Formuvannia.pdf
9. Vladyslava Liubarets, Nataliia Bakhmat, Liudmyla Kurylo, Anhelina Spitsyna, Oleksandra Biriukova. Formation of Transversal Competences of Future Economists in the Conditions of Digital Space. Studies of Applied Economics Vol. 39 No. 9 (2021): Special Issue: Development of a Market Economy in the context of the Global Financial Crisis: Monograph. URL: <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/article/view/5805>
10. Закон України «Про соціальний діалог в Україні» від 23 грудня 2010 року № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
11. Карпюк Ю.Я. Теоретико-методологічні засади розвитку комунікативної компетентності у майбутніх психоло-

- гів / Карпюк Ю.Я. / Abstracts of VIII international scientific and practical conference – Sofia, Bulgaria 8–10 April 2020. p. 277–287. URL: http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8323/1/topical-issues-of-the-development-of-modern-science_8-10.04.20-277-288.pdf
12. Чанишева Г.І. Основні принципи соціального діалогу у сфері праці. Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України. 2014. №1. с. 100–106.
 13. Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 04.08.2020 р. № 1001. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf>
 14. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр» галузь знань 28 Публічне управління та адміністрування спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування, затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2018 р. № 1172. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/281-Publ.upr.ta.administruvannya_bakalavr.21.01.22.pdf
 15. Методичні рекомендації щодо окремих питань визначення спеціальних вимог до осіб, які претендують на зайняття посад державної служби категорій «Б» і «В», та підготовки умов проведення конкурсу, затверджений Наказом Національного агентства України з питань державної служби від 15.01.2021. № 4-21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0004859-21#Text>
 16. Альохіна Н.В. Формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Педагогіка і психологія. 2013. № 40 (2). с. 51–55.
 17. Бутенко Т.О. Активні методи навчання у формуванні комунікативної компетентності студентів. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2009. № 11. с. 6–9.
 18. Максимова О.О., 2016. Комунікативна компетентність вчителя початкової школи. Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал, 5(136), с. 59–63.

Vyshnevskaya Yu. Formation of communication competence of future public administration and management specialists through the prism of social dialogue

The article deals with the communicative competence of future specialists in public administration as a transversal competence. The necessity of communicative competence in the process of public administration and management is established.

The structural components of the communicative competence of future specialists in public administration and management are defined: public speaking, communication and interaction, business negotiations, dialogue, justification of one's own position, conflict management. Indicators were identified for each component of communication competence.

Based on the generalization of scientific sources, the features and importance of forming the communicative competence of future specialists in public administration and management are revealed. Scientific studies on the formation of communicative competence of future specialists in public administration and administration on the review of pedagogy, psychology, law and public administration and administration are considered.

The modern forms of education that contribute to the formation of communicative competence of future public administration and management specialists in social dialogue are outlined.

Social dialogue is characterized as a significant phenomenon, which is expressed in a process that ensures the unification of the views and positions of the participants in the interaction, contributes to the achievement of common agreements on the adoption of agreed decisions on the socio-cultural, political and economic life of society.

It has been established that the communicative competences of public managers ensure the formation and implementation of an effective social dialogue that directly affects the assertion of human and civil rights and freedoms in the context of the implementation of public dialogue.

The necessity of filling the content of the educational program of professional training of future specialists in public administration and management with the necessary structural components of communicative competence, which contribute to improving the quality of social dialogue, is stated.

Key words: *communicative competence, formation, structural components, future public administration and management specialist, social dialogue.*